

The Examination Emphatic Skills of the Elementary and Middle School Physical Education Teachers in City of Kocaeli

Hakan KOLAYIŞ¹ and Korkmaz YİĞİTER²

Abstract

The aim of this study was to examine the emphatic skills of Physical Education and Sports teachers who work at primary and secondary schools in Kocaeli. For that purpose, Physical Education and Sports teachers whose ages were \bar{X} :36.22±9.09 years; years of experience \bar{X} :12.64±8.62 years and level of income \bar{X} :1306.73±358.79 and emphatic skill \bar{X} :135.2079±16.0507, participated in the study voluntarily.

Emphatic skill scale developed by Dökmen (1998) was used in the study. In the analysis of data, descriptive statistical techniques; in the independent group t test and Pearson correlation test were used. The data were tested according to the statistical program and significance level was found 0.05. It was found out that the emphatic skill points of the Physical Education and sports teachers participated in the research were \bar{X} :136.52±14.87, the emphatic skill points of women were \bar{X} :133.026±18.83, the married ones' points were \bar{X} :136.25±16.02, the single ones' points were \bar{X} :131±15.90; emphatic points of graduated of university \bar{X} :135.19±16.08; emphatic points of graduated of master's degree \bar{X} :135.37±16.89.

At the end of the research, it was found that PE and Sports teachers had average Emphatic skills. Due to the results of the research, educational courses on empathy can be organized to improve Physical Education and Sports teachers' Emphatic skills.

Key Words: Physical education, empathy, communication.

Extended Summary

Purpose

Empathy is a quality and a virtue. This quality enables a person to understand and feel concern for others situation or feelings. Empathy means to identify with the problems or situations of people and understand their thoughts and condition. According to Freud empathy is being able to be same as the person in front of us and imitate him later. This

¹Sakarya University. hkolayis@sakarya.edu.tr

²Düzce University. korkmazyigiter@gmail.com

mechanism helps the person to understand different ideas and worlds, having an idea about them.

According to Kohut, empathy is to understand his thoughts and emotions by penetrating someone inner world. Kohut points that empathy is a way to attend someone life and see his own emotions by his way. (Basch, 1983). Empathy is a part of communication. Therefore empathy is a skill that is important for the teachers and is a skill whose using will increase the communication fluency. So it is important to measure the teachers' amount of empathy and their capability of using empathy. Therefore, in this research, it was examined that whether there was a statistically significant difference and relation between the teachers' empathy inclinations, and their education levels, genders, experiences, level of income, marital status, and number of child or not.

Method

Empathic skill scale developed by Dökmen (1998) and also a knowledge form was used in the study to scale empathy skill of the physical education and sports teachers at the primary and secondary schools in the Kocaeli. At the study which was done to scale of the physical education and sports teachers at the primary and secondary schools at the academic year of 2007-2008 in the Kocaeli, universe of the research was composed by 103 PE and Sports Teachers. Two of surveys which applied to 103 PE and Sports Teachers were called off due to rules of survey. Physical Education and Sports teachers whose ages were $\bar{x}:36.22\pm9.09$ years; years of experience $\bar{x}:12.64\pm8.62$ years and level of income $\bar{x}:1306.73\pm358.79$ and empathic skill $\bar{x}:135.2079\pm16.0507$, participated in the study. Due to applying of surveys to all of PE and sports teachers was not taken sample in the study.

Results and Discussion

This work aims to analyze the empathy skills of sports teachers. The results of the research showed that the empathy skill is important for the people to understand and help each other. Karakaya's research has showed that the overall grades of female students empathy skills are higher to the male ones statistically and meaningfully in his research(2001)"the empathy skills of nursery students in Akdeniz university" (t:4.74.

$p < 0.05$). Aydın has found that there is a meaningful differences between sexes amount of empathy skills in his work' analysis between several changes in Ege university (1996) It has been seen that the emphatic skill grades of females are higher than males.

The research made showed that there has nothing to do between sports teachers' sexes and their emphatic skills ($p > 0.05$). According to results it has been seen that women amount of emphatic skills are more developed than men. This can be explained by the term of women sensitivity (Dökmen.2005:14-16).

Pişmişoğlu(1997) in his work which searches the empathy levels' of nurses working in state hospital has found no difference between married and single ones in their empathy grades. Ay 1999 has found no difference as well in the same topic. The results of Pişmişoğlu and Ay's work are similar to the research done. Because of empathy skills being individual there has nothing to do between marital status and empathy skill level. The research has found no relation between marital status and their empathy skills of physical Education and sports teachers ($p > 0.05$).

Tutuk and Dogan (2002) in their work whose topic is "Pointing out the communication and empathy skills of nursery students" found that students empathy and their understanding of communication skills grades are average. The more the education year increase, the bigger the overalls of the both measurement. There has found no meaningful relation between education level and empathy skills grade ($P > 0.05$). The cause of this can be shown as the little number of teachers who has master degrees. Moreover, as it is stated before, the test subjects who are participated the research are license and master degree graduates. If the fact of the education of basics are thought in license degree is taken into consideration it is normal that there are statistically similar results. It is known that there is a need of several education methods to develop empathy.

Taşdemir(1999) in his work about the empathy levels of nurses who are the employees of ege university has found no relation between their age and emphatic tendency Aydın(1996) has found no relation between age and empathy level in his work named 'the analysis of empathy levels between several changes'. There has found no meaningful

relation between empathy and age in this work as well ($p > 0.05$). There for the results are similar.

A research which analyses the nurses empathy levels who are the employees of psychiatry service and their empathy levels has showed that there is no relation between them ($p > 0.05$). Our research's and Uygun's work results have parallel outputs. If the results of work are analyzed, one can see that the job year does not affect the emphatic skill level.

Research results shows that; empathy and communication cannot be compartmentalized. We can see the empathy 's importance by looking the way of making education trough communication. Therefore, the better the teachers have empathy skills , the stronger the communication becomes, so the quality of education will increase. If the education quality increases, the future generations will have better understanding of each other.

Recommendations

Empathy is skill which can be improved with educational. At the end of the some researches, educational techniques of empathy were founded. With these techniques, empathy skill of PE and Sports Teachers can be improved. Lessons of concerned with empathy not only for teachers but also for students can be added at the program of ME. Lastly, studying more about empathy of PE and Sports Teachers will influence to developing of sports positively in the country.

Kocaeli İlinde Görevli İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Empati Becerilerinin İncelenmesi

Hakan KOLAYIŞ¹ ve Korkmaz YİĞİTER²

Özet

Bu çalışmanın amacı, Kocaeli İlinde Görevli İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Empati Becerilerinin incelenmesidir. Bu amaçla, yaşları \bar{X} :36.22±9.09 yıl; meslek yılı \bar{X} :12.64±8.62 yıl. ; gelir düzeyleri \bar{X} :1306.73±358.79 tl olan 101 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni gönüllü olarak çalışmaya katılmıştır.

Çalışmada, Dökmen (1988) tarafından geliştirilen Empatik Beceri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiksel teknikler, bağımsız gruplarda t testi ve pearson korelasyon testi uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 10.0 istatistik programında test edilmiş ve anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri içinde erkeklerin empatik beceri puanları \bar{X} :136.52±14.87; bayanların empatik beceri puanları \bar{X} :133.026±18.83; evli olanların empatik beceri puanları \bar{X} :136.25±16.02; bekârların empatik beceri puanları \bar{X} :131±15.90; üniversite mezunlarının empatik beceri puanları \bar{X} :135.19±16.08; yüksek lisans mezunlarının empatik beceri puanları \bar{X} :135.37±16.89 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, empati ile eğitim düzeyi, gelir düzeyi, cinsiyet, çocuk sayısı ve spor yapma düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (p>0.05).

Araştırma sonucunda. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Empatik beceri puanlarının orta düzeyde olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Empatik Becerilerinin geliştirilmesi için empati eğitim kursları düzenlenmesi gerektiği önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi, empati, iletişim

Giriş

Empati kavramı bugün psikolojide ve psikiyatride adından sıklıkla söz edilen bir kavram olmakla birlikte özellikle gelişim, danışma, okul ve iletişim psikolojisi alanlarında çeşitli yönlerden araştırılmıştır (Dökmen.2001.s.134). Carl Rogers'ın tanımladığı empati; bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması hissetmesi ve bu durumu ona iletmesi sürecidir (Rogers. 1983)

¹Sakarya University. hkolayis@sakarya.edu.tr

²Düzce University. korkmazyigiter@gmail.com

Eğitim bilimleri alanında yapılan çalışmalar öğretmenlerin kişilik özelliklerinin çocuğun kişilik gelişimini olumlu ya da olumsuz etkilediğini ortaya çıkarmıştır (Varış. 1973.s.50).

Öğretmenlik statüsü bilgi verme rolünün yanında davranış bilimlerine göre; öğretmenin tutumu ve davranışlarına karşı öğrencinin ilgili olduğunu göstermektedir. Öğretmenin düşünsel tutumu, duygusal tepkileri ve diğer çeşitli alışkanlıkları öğrenciyi etkilemektedir. Çoğu kez öğrenci, öğretmenin anlattığı konulardan çok konulara olan yaklaşımına dikkat etmekte ve olayları yorumlama biçiminden etkilendiği görülmektedir (Varış 1988:119). Etkileşimde esas olan iletişim ne kadar iyi olursa sonuç ve topluma yansımaları da o kadar iyi olacaktır (Ozankaya.1991). Öğretmenin öğrencileri ile empati kurabilmesi öğretmen ve öğrenci arasında olumlu bir iletişimin kurulmasına sorunların anlaşılabilmesine ve karşılıklı olarak çözüm yollarının bulunmasına yardımcı olur. Öğrenciler öğretmenlerin kendini onların yerine koyup onların neler hissettiklerini anlamaya çalıştığını fark ettiklerinde yani öğretmenlerinin empatik becerisini fark ettiklerinde büyük bir olasılıkla kendilerini öğretmenlerine daha yakın hisseder, ona güvenir, onu sever ve hatta ondan etkilenirler (Kuzgun.2000.s.108). Empati kavramı günlük yaşamda özellikle de sağlıklı bir iletişim kurmada yadsınamaz öneme sahiptir. İnsanlar kendileriyle empati kurulduğunda anlaşıldıklarını ve kendilerine önem verildiğini hissederler. Diğer insanlar tarafından anlaşılma ve önem verilme ise bizi rahatlatır; kendimizi iyi hissederiz (Dökmen.2004:147).

Etkili iletişimde bulunabilmek için kişilerin en azından belli bir düzeyde empatik olmaları zorunludur (Pişkin. 1989). Empati becerisi gelişmiş insanlar, başkaları tarafından sevilir ve kabul edilerek onaylanırlar. Nitekim araştırmalar da liderlik özelliğine sahip yöneticilerin empati kurma becerilerinin oldukça gelişmiş olduğunu saptamıştır.

İletişimde empatinin kurulabilmesi için kişinin karşısındaki kişinin hem duygu hem de düşüncelerini doğru olarak anlaması büyük önem taşıyor. Ayrıca, empati kuran kişinin zihninde oluşan empatik anlayışı karşısındaki kişiye iletmesi de, empatinin gerçekleşmesi için son derece önemli bir koşul olarak değerlendiriliyor. Bir başka deyişle, karşımızdaki kişinin duygu ve düşüncelerini tam olarak anlamak, yeterli olmamakta, bunun iletilmesi de gerekmektedir (Gürgen. 1997:140). İnsanlar empati kurabildikleri için topluma uyumlu olabilecekleri gibi, topluma uyum sağladıkları için de empati kurma becerilerini ve ilgilerini geliştirmiş olabilirler. Kısaca ilişkinin yönü ne olursa olsun empati ve iletişim

arasında ilişki bulunuyor olması empatinin günlük yaşamdaki yerini göstermektedir (Dökmen.2004;151).

Empati, öğretmenler açısından çok önemli olan ve uygulanması iletişim akışkanlığını yükseltebilecek önemli bir beceridir. Bu kapsamda öğretmenlerin empati becerilerinin ölçülmesi, empati düzeylerinin ne durumda olduğunu ortaya koyması açısından önemlidir. Yukarıdaki kuramsal açıklamalar ışığında bu araştırmanın amacı; Kocaeli ilinde görevli ilk ve ortaöğretim kurumlarında çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empati beceri puanlarının incelenmesidir.

Yöntem

Araştırma Grubu

Kocaeli ilinde görevli ilk ve orta öğretim kurumlarında çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empati becerilerini ölçmek amacıyla ilişkisel tarama modeliyle yapılan çalışmada 2007–2008 öğretim yılında Kocaeli ilindeki ilk ve orta öğretim kurumlarında çalışan 103 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni araştırmanın evrenini oluşturmuştur. 103 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine uygulanan anketlerden ikisi anketin kuralları gereğince iptal edilmiştir. Deneklerin yaş \bar{x} : 36.22±9.09 yıl; meslek yılı \bar{x} : 12.64±8.62yıl; gelir düzeyleri \bar{x} :1306.73±358.79 tl; olarak bulunmuştur. Araştırmanın evrenini oluşturan tüm Beden eğitimi öğretmenlerine ulaşıldığı için örneklem alınmamıştır.

Veri Toplama Araçları

Bilgi formu. Araştırmada veri toplama aracı olarak bilgi formu ve Empatik Beceri Ölçeği kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formu; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, meslek yılı, aylık geliri, medeni durumu, çocuk sahibi olup olmadığı, aktif olarak spor yapıp yapmadığı ve yaptıysa ne düzeyde yaptığı gibi konularda veri toplamaya yönelik toplam 9 sorudan oluşan bir formdur.

Empatik beceri ölçeği (EB ölçeği). Empatik Beceri Ölçeği. Dökmen (1988) tarafından bireyin empati kurma becerisini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. EBÖ' de altı sorun ve her bir sorunun altında böyle bir sorunu dile getiren kişiye verilebilecek 12

empatik tepki cümlesi sıralanmıştır. Bireylerden bu tepkilerden beğendikleri dört tanesini seçmeleri istenmiştir (12 tepkiden bir tanesi. rastgele cevaplayanları belirlemek amacıyla konulmuş olan sorunla ilgisiz bir tepkidir). Ölçekteki 6 sorunla ilgili olarak dörder tane toplam 24 empatik tepki seçen öğrencilere seçtikleri her bir tepkinin karşılığı olan puan ölçeğin değerlendirme bölümüne bakılarak verilmiştir. EBÖ'den alınan maksimum puan 219. minimum puan 62'dir. EBÖ'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması Dökmen (1988) tarafından yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Kocaeli İlinde Görevli İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Empati Becerilerinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada veriler betimsel istatistiksel teknikler, bağımsız

gruplarda t testi ve pearson korelasyon testi kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 10.0 istatistik programında test edilmiş ve anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

Bulgular

Kocaeli İlinde Görevli İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Empati Becerilerinin incelendiği çalışmada elde edilen bulgular tablolar halinde aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1. Kocaeli ilinde görevli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yaş, meslek yılı, gelir düzeyi ve empati puanı minimum, maksimum, ortalama ve standart sapma tablosu

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart sapma
yaş		22	63	36.22	9.09
meslek yılı		1	36	12.64	8.62
gelir düzeyi	101	500	3000	1306.73	358.79
empati puanı		102	177	135.21	16.05

Tablo-1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin yaşı \bar{x} :36.22±9.09 yıl; meslek yılı \bar{x} :12.64±8.62 yıl; gelir düzeyleri \bar{x} :1306.73±358.79tl ; Empatik Beceri Puanları \bar{x} :135.21±16.05 olarak bulunmuştur.

Tablo 2. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet, eğitim, medeni durum, çocuk sahibi olup olmama, aktif spor ve spor düzeyi özellikleri tablosu

	Cinsiyet		Eğitim		Medeni durum		Çocuk durumu		Aktif spor durumu		Spor yapma düzeyi		
	Kadın	Erkek	Üniversite	Yük.lisans	Evli	Bekâr	Var	Yok	Evet	Hayır	Profesyonel	Amatör	rekreatif
f	63	38	93	8	81	20	64	37	101	0	29	64	8
%	62.4	37.6	92.1	7.9	80.2	19.8	63.4	36.6	100	0	28.7	63.4	7.9

Tablo-2’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin % 62.4’ü erkek (63), % 37.6’sı (38) bayandır. %92.1’i (93) üniversite mezunu %7.9’u (8) yüksek lisans mezunudur. %80.2’si (81) evli, %19.8’i (20) bekârdır. %63.4’ü (64) çocuk sahibi, %36.6’sı (37) ise çocuk sahibi değildir. %100’ü (101) aktif spor yapmış, aktif spor yapanların %28.7’si (29) Profesyonel, %63.4’ü (64) Amatör ve %7.9’u (8) Serbest zaman değerlendirmek amacıyla spor yapmıştır.

Tablo 3. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin korelasyon tablosu

	n		çocuk sayısı	eğitim düzeyi	meslek yılı	gelir düzeyi	cinsiyet	spor yapma düzeyi
empati puanı	101	r	-.122	.003	.052	.171	-.106	.073
		p	.225	.976	.605	.086	.291	.465

Yapılan korelasyon testi sonucunda. Empatik beceri puanları ile diğer değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (P>0.05).

Tablo 4. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumlarına göre empatik beceri puanları arasındaki fark tablosu

		n	Ortalama	Standart sapma	p
Cinsiyet	Erkek	63	136.52	14.87	p>0.05
	Kadın	38	133.026	18.83	
Medeni durum	Evli	81	136.25	16.02	p>0.05
	Bekâr	20	131	15.90	
Eğitim	Üniversite	93	135.19	16.08	p>0.05
	Yüksek lisans	8	135.37	15.89	

Tablo-4’de görüldüğü gibi. araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri içinde erkeklerin empatik beceri puanları \bar{x} :136.52±14.87; bayanların empatik beceri puanları \bar{x} :133.026±18.83 olarak bulunmuştur. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri içinde erkeklerin ve bayanların empati puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (P>0.05). Araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri içinde evli olanların empatik beceri puanları \bar{x} :136,25±16.02; bekârların empatik beceri puanları \bar{x} :131±15.90 olarak tespit edilmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri içinde evlilerin ve bekarların empati puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (P>0.05). Araştırmaya katılan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri içinde üniversite mezunlarının empatik beceri puanları \bar{x} :135,19±16.08; yüksek lisans mezunlarının empatik beceri puanları \bar{x} :135,37± 16.89 olarak tespit edilmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri içinde eğitim durumlarına göre empati puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (P>0.05).

Tartışma ve Sonuç

Günümüzde. empatik beceri insan ilişkilerini kolaylaştırması ve insanların birbirlerini daha iyi anlayabilmesi açısından önemli yer tutmaktadır. Çeşitli alanlarda empatik beceri

üzerine araştırmalar bulunmaktadır. Kocaeli ilinde görevli ilk ve orta öğretim kurumlarında çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empatik beceri puanlarını ölçmek amacıyla yapılan çalışmada elde edilen sonuçlar çağdaş literatür doğrultusunda aşağıda tartışılmıştır.

Kocaeli ilinde görevli ilk ve ortaöğretim kurumlarında çalışan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin empati beceri ölçeği puanlarında cinsiyete göre farklılık vardır denencesi elde edilen araştırma bulgularına göre reddedilmiştir ($P>0.05$). Karakaya'nın (2001) yılındaki "Akdeniz Üniversitesindeki Hemşirelik Öğrencilerinin Empatik Becerilerini" incelediği çalışmasında kız öğrencilerin empatik beceri puan ortalamalarının erkek öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır (t:4.74. $p<0.05$). Aydın'ın (1996) Ege üniversitesinde empati becerisinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi isimli çalışmasında cinsiyete bağlı olarak empati düzeyinde anlamlı farklılaşma olduğu bulunmuştur. Kadınların empatik beceri puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Toussaint ve Webb'in (2005). "Empati ve hoşgörölülük arasındaki cinsiyet farklılıkları" konulu çalışmasına 127 kişi katılmıştır. Araştırma bayanların erkeklerden daha empatik olduğunu ortaya koymuştur. Duru'nun (2002) "Öğretmen adaylarında empatik eğilim düzeyinin bazı psikososyal değişkenler açısından incelenmesi" konulu çalışmasına Dokuz Eylül üniversitesi Buca eğitim faköltesinde 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 402 (248 kız-154 erkek) öğrenci ile yaptığı çalışmada kız öğretmen adaylarının empati beceri düzeylerinin, erkek öğretmen adaylarının empati beceri düzeylerinden yüksek olduğu görülmüştür.

Yapılan araştırmada Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin empatik becerileri ile cinsiyet özellikleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$). Öztürk ve arkadaşlarının (2004) "Antrenör ve Hakemlerin empati durumlarının araştırılması" konulu çalışmalarında bayanlar erkeklere oranla daha empatik yaklaşıma sahip oldukları sonucuna varılmıştır ($p<0.05$). Bayanların empati beceri puanlarının \bar{x} :139.4 \pm 22.26; erkeklerin empati puanlarının \bar{x} :130 \pm 27.32 olarak bulunmuştur. Uygun'un (2006) yılında "Psikiyatri servisinde çalışan hemşirelerin empati beceri düzeylerinin belirlenmesi" isimli

çalışmasında bayanların empati puanları \bar{x} :143±26.20 bulunmuştur. Genel olarak sonuçlara bakıldığında bayanların empatik becerilerinin erkeklerden daha gelişmiş olduğu görülmektedir. Kadınlarda empati becerilerinin erkeklerin empatik becerisinden daha yüksek olması "kadın duyarlılığı" kavramıyla açıklanabilir (Dökmen.2005:14–16).

Kocaeli ilinde görevli ilk ve ortaöğretim kurumlarında çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empati beceri ölçeği puanlarında medeni duruma göre farklılık vardır denencesi elde edilen araştırma bulgularına göre reddedilmiştir ($P>0.05$). Pişmişoğlu (1997) "Bir devlet hastanesinde çalışan hemşirelerin empati düzeylerinin incelenmesine yönelik çalışmada evliler ile bekârlar arasında empati puanları açısından fark bulamamıştır. Ay 1999 yılında hemşirelerin empati becerileri üzerine yaptığı çalışmada evliler ile bekârlar arasında empati puanları açısından fark bulamamıştır. Pişmişoğlu ve Ay'ın yaptığı çalışma sonuçları yapılan araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Empatik beceri kişiye özgü bir beceri olduğundan evli veya bekâr olmanın empati beceri seviyesini etkilemediği söylenebilir.

Kocaeli ilinde görevli ilk ve ortaöğretim kurumlarında çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empati beceri ölçeği puanlarında eğitime göre farklılık vardır denencesi elde edilen araştırma bulgularına göre reddedilmiştir ($p>0.05$). Tutuk ve Doğan (2002) "Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerinin belirlenmesi" konulu araştırmalarında öğrencilerin algıladıkları iletişim becerisi ve empatik eğilim puan ortalamalarının orta düzeyde olduğu belirlenmiş eğitim yılı arttıkça her iki ölçek puan ortalamalarının arttığı saptanmıştır.

Mete ve Gerçek'in (2005) "PDÖ yöntemiyle eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin empatik eğilim ve becerilerinin incelenmesi" konulu 192 öğrenciyle yapılan çalışmada öğrencilerin öğrenim düzeyi arttıkça empatik beceri puanları arasında da istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Öztürk ve arkadaşlarının (2004). "Antrenör ve Hakemlerin empati durumlarının araştırılması" konulu çalışmalarında eğitim ile empatik yaklaşım arasında önemli farklılık bulunmamıştır ($P>0.05$). Öztürk ve diğerlerinin araştırmasında. Üniversite mezunlarının empatik beceri puanları \bar{x} :131±27.88 olarak bulunmuştur. Yapılan çalışmada üniversite ve yüksek lisans mezunları

değerlendirilmiş. Üniversite mezunlarının empatik beceri puanları \bar{x} :135.19 \pm 16.08; yüksek lisans mezunlarının empatik beceri puanları \bar{x} :135.37 \pm 16.89 olarak bulunmuştur. Çalışmada eğitim düzeyi ile empati beceri puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. (P>0.05). Bunun sebebi olarak yüksek lisans eğitimi almış öğretmen sayısının düşük olması gösterilebilir. Ayrıca, yukarıda belirtildiği gibi, araştırmaya katılan denekler lisans ve yüksek lisans mezunudur, temel eğitimin lisansta verildiği göz önüne alınırsa ve bireylerin yüksek lisans eğitiminde empati becerilerini geliştirme konusunda ders almadıkları düşünülürse istatistiksel olarak fark çıkmaması doğal karşılanabilir. Empatinin geliştirilebilmesi için çok farklı ve çeşitli eğitim yöntemlerine gereksinim olduğu bilinmektedir (Dökmen 1994). Sargın (1993) ve Dökmen (1988) tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarından yola çıkarak, empatik eğitim verilerek öğretmenlerin empatik becerilerinin geliştirilebileceği görülmüştür.

Kocaeli ilinde görevli ilk ve ortaöğretim kurumlarında çalışan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empati beceri ölçeği puanlarında yaşa göre farklılık vardır denencesi elde edilen araştırma bulgularına göre reddedilmiştir (P>0.05). Taşdemir (1999) Ege üniversitesi uygulama ve araştırma hastanesinde çalışan hemşireler ile yapılan çalışmada yaş ile empatik eğilim arasında bir ilişki olmadığını saptamıştır. Aydın'ın (1996) Ege üniversitesinde empati becerisinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi isimli çalışmasında da yaş ile empati düzeyleri arasında bir ilişki bulunmamıştır.

Uygun'un (2006) "Psikiyatri servisinde çalışan hemşirelerin empati beceri düzeylerinin belirlenmesi" isimli çalışmasında da yaş ile empatik beceri düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır (p>0.05). Özbek'in (2002) "Çalışma hayatında empati ve bir uygulama" konulu çalışmasında yaş ilerledikçe empati düzeyinde artma olur bulgusu elde edilmiştir. Yapılan çalışmada da yaş ile empati düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p>0.05). Yapılan çalışmalar incelendiğinde araştırma sonuçlarının yapılan çalışma sonuçları ile örtüştüğü görülmektedir. Kocaeli ilinde görevli ilk ve ortaöğretim kurumlarında çalışan beden ve spor öğretmenlerinin empati beceri ölçeği puanlarında meslek yılına göre farklılık vardır denencesi elde edilen araştırma bulgularına göre reddedilmiştir (P>0.05). Uygun'un (2006) "Psikiyatri servisinde çalışan hemşirelerin

empati beceri düzeylerinin belirlenmesi'' isimli çalışmasında çalışma süresi ile empatik beceri düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır ($p>0.05$). Psikiyatri servisinde çalışan hemşirelerin psikiyatride çalışma süresi ile empati düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde; empati puanları ile psikiyatride çalışma süreleri arasında bir ilişkinin olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$). Taşdemir (1999) Ege üniversitesi uygulama ve araştırma hastanesinde çalışan hemşirelerin empatik eğilim ve iş doyumunu düzeyleri arasındaki ilişki'yi incelediği çalışmasında çalışma süresi ile empati düzeyi arasında anlamlı bir ilişki saptamamıştır. Yapılan çalışmada meslek yılı ile empati düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır($P>0.05$). Uygun ile Taşdemir'in çalışma sonuçları ile araştırma sonuçlarımız paralellik göstermektedir. Çalışma sonuçları incelendiğinde, empati beceri düzeyini, meslek yılının etkilemediği görülmektedir.

Yılmaz'ın (2005) "Eğitim yöneticilerinin empatik becerileri üzerine bir inceleme" konulu çalışmasında. 144 müdür ve müdür yardımcısına empatik beceri ölçeği uygulanmıştır. Eğitim yöneticilerinin empati beceri puanları düşük bulunmazken. eğitim yöneticilerinin empati beceri puanlarının; yöneticilerin çalıştıkları okulun türüne müdür ya da müdür yardımcısı olmalarına. Cinsiyetlerine, medeni durumlarına, kıdemlerine, branşlarına, çocuk sahibi olup olmamalarına iletişim konusunda eğitim alıp almamalarına göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu bulunmuştur. Benzer şekilde çalışmaya katılan 101 Beden eğitimi ve spor öğretmeninin empati beceri puanları ile cinsiyet, medeni durum, çocuk sahibi olup olmama arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($P>0.05$).

Çıtak'ın (1998). "Hemşirelik yüksek okulu öğretim elemanlarının empatik beceri ve tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi'' konulu araştırmasını Türkiye genelinde. Atatürk, Cumhuriyet, 9 Eylül, Ege, Hacettepe, İstanbul, Marmara Üniversiteleri ve GATA' ya bağlı 4 yıllık lisans eğitimi veren hemşirelik yüksek okulları ile sağlık meslekleri dışındaki Hacettepe üniversitesi Fen, Edebiyat, Eğitim Fakülteleri, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim, Fen-Edebiyat ve Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültelerinde görev yapan kadın öğretim elemanları oluşturmuştur. Çalışma Hemşirelik Yüksek Okulu öğretim elemanlarından 177 sağlık meslekleri dışındaki fakülte öğretim elemanlarından 155 olmak üzere toplam 332 kadın öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir. Empatik Beceri Ölçeği B

puanlarının karşılaştırılması sonucu Hemşirelik Yüksek Okulun öğretim elemanlarının puanları yüksek çıkmıştır. Mezun olunan ve görev yapılan yüksekokul/fakülte. İletişimle ilgili ders konferans alma önceki görev ve görev yapılan bölümlere göre empatik beceri puanları arasında anlamlı fark bulunmuş. Akademik unvan, yaş, eğitim düzeyi, öğrenci ile çalışma süresi, medeni durum ve çocuk sahibi olma açısından anlamlı fark bulunmamıştır. Elde edilen bulgulara göre de beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empatik beceri puanları ile yaş, eğitim düzeyi, medeni durum, meslek yılı ve çocuk sahibi olma durumları açısından anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($P>0.05$). Araştırma sonuçları ile çalışmamızın sonuçları örtüşmektedir.

Bu araştırmanın sonucunda, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Empati Beceri puanlarının orta düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Eğitimin gerçekleşmesi iletişim ile mümkündür. Kalıcı ve etkili olması ise iletişimin güçlü olması ile sağlanabilir. Empati iletişimin önemli bir safhasını oluşturmaktadır; İnsanların birbirini anlamasını kolaylaştırması için ve ne anlatılmak istendiğinin doğru iletilmesi yönüyle önemlidir. Dolayısıyla, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empati becerilerini geliştirmek eğitime katkı sağlayabilir. Empati geliştirilebilir bir beceri özelliği taşıdığı için, Milli Eğitim kurumlarında Empati Beceri Eğitimi verilebilir. Eğitimde öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişimin daha güçlenmesi için Empatik Beceriye geliştirici araştırmalar yapmak ve eğitim sürecine Empatik Beceri eğitim tekniklerini uygulama olarak koymak eğitimde iletişimin daha rahat sağlanması açısından önemlidir.

Kaynaklar

- Ay, A.F. (1999). *Hemşirelerin Empati Becerilerinin Değerlendirilmesi*. Marmara Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Aydın, A. (1996), *Empatik Becerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Basch, M.F. (1983), Empathic Understanding. A review of the concept and some theoretical considerations, *Journal of American Psychoanalytic Association*.
- Çıtak, G. (1998). *Hemşirelik Yüksek Okulu Öğretim Elemanlarının Empatik Beceri Ve Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Bilim Uzmanlığı Tezi. Ankara
- Dökmen, Ü. (1988). Empatinin Yeni Bir Modele Dayanılarak Ölçülmesi ve Psikodrama İle Geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 21 (1-2), 155–190.
- Dökmen, Ü. (2001). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dökmen, Ü. (2004). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dökmen, Ü. (2005). *Küçük Şeyler*, 3.Basım İstanbul: Sistem yayıncılık,.
- Gürgen, H. (1997). *Örgütlerde İletişim Kalitesi*. İstanbul: Der Yayınları.
- Karakaya, A. D. (2001). *Akdeniz Üniversitesindeki Hemşirelik Öğrencilerinin Empati Becerileri*. İstanbul Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Lüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Kuzgun, Y. (2000). *İlköğretimde Rehberlik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Mete, S. E. Gerçek (2005). Pdö Yöntemiyle Eğitim Gören Hemşirelik Öğrencilerinin Empatik Eğilim ve Becerilerinin İncelenmesi. *C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*. 9 (2).
- Ozankaya, Ö. (1991). *Toplumbilim*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Pişkin, M. (1991). Empati. Kaygı ve Çatışma Eğilimi Arasındaki İlişki. *A.Ü. E.B.F. Dergisi*. 22 (2), 775-784.
- Pişmişoğlu, K.E. (1997). *Bir devlet hastanesinde çalışan hemşirelerin empati düzeylerinin incelenmesi*. Ege Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İzmir.
- Rogers, C. (1983). Empatik olmak değeri anlaşılmamış bir varoluş şeklidir. (Çev. F.Akkoyun) *A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 16 (1), 103-124

- Sargın, N. (1993). *Rehber öğretmenlerin empati düzeylerinin geliştirilmesine ilişkin bir model önerisi*. Dokuz Eylül Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İzmir.
- Öztürk, F. Ş., Koparan, N. H., Efe, M., ve Özkaya, G. (2004). Antrenör ve Hakemlerin Empati Durumlarının Araştırılması. *Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*. 1(1) 19-25.
- Uygun, E. (2006). *Psikiyatri servisinde çalışan hemşirelerin empati beceri düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Toussaint, L., & Jon W. R. (2005). Gender differences in the relationship between empathy and forgiveness. Published In Final Edited Form As: December; 145(6): 673-685.
- Tutuk, A., ve Doğan S. (2002). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 6 (2).
- Varış, F. (1973). *Öğretmen yetiştirme üzerine, 50. yıla armağan*, Ankara. A. Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları, No:36, 1973.
- Varış, F. (1988). *Öğretmen yetiştirme üzerine*. Ankara: Ankara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları..
- Yılmaz, A. (2005). *Eğitim yöneticilerinin empatik becerileri üzerine bir inceleme*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale.